

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH040035
NAZWA
OBSZARU Mszar Płociczno

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH040035	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Mszar Płociczno

1.4. Data opracowania 2008-03	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2021-09
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 2 września 2021 r. w spr. soo Mszar Płociczno (PLH040035)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
19.671

Szerokość geograficzna
53.1231

2.2. Powierzchnia [ha]:

181.81

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL61	Kujawsko-Pomorskie
------	--------------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			0.19		G	D			
4030			0.21		G	D			
7110			4.15		G	B	C	B	B
7140			16.37		G	B	C	B	B
7230			0.24		M	D			
91D0			7.38		G	C	C	C	C
91E0			13.46		G	C	C	C	C
91T0			0.52		G	D			

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy

92I43IEWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze					Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C	
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja
P	1617	Angelica palustris			p					G	D		

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N17	53.34
N07	21.66
N10	12.42
N19	11.95
N12	0.63
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Mszar Płociczno jest obszarem torfowiskowo-leśnym. Leży w kompleksie sandru, w mezoregionie Równiny Urszulewskiej. Torfowisko mszarne ma charakter kształtującego się, ubogiego gatunkowo torfowiska wysokiego i przejściowego, występują też fragmenty mechowisk. Mszar tworzy ok. 70-centymetrowy pokład torfu, na ponad 6-metrowych osadach gytii wapiennej. W części zachodniej torfowiska dominuje Ledo-Sphagnetum oraz Vaccinio-Betuletum pubescentis z łąnami Lycopodium annotinum, a we wschodniej - m.in. podmokłe mszary i mechowiska z Carex chordorrhiza, Helodium blandowii i Sphagnum warnstorffii. Łączna powierzchnia mszaru wynosi około 27 ha. W jego części południowej zachowało się reliktywne, zanikające jezioro eutroficzne. Wokół torfowiska rozciąga się kompleks leśny, należący do Nadleśnictwa Skrwilno. Dominują bory, głównie bory sosnowe suche i świeże oraz bory mieszane. Na uwagę zasługuje

występowanie 5 gatunków widłaków. W suchym borze rośnie bardzo rzadki w Polsce *Diphasiastrum tristachyum*, a w wilgotnym borze mieszanym *Quercus-Piceetum* - *Huperzia selago*. Ponadto rozproszone są stanowiska *Chimaphila umbellata*. Od strony południowo-wschodniej rozciągają się wilgotne łąki.

4.2. Jakość i znaczenie

Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* (3150) na badanym obszarze są wykształcone bardzo nietypowo. Reprezentuje je niewielkie eutroficzne jezioro (3150-1), będące w terminalnych stadiach rozwoju. Jest to akwen bardzo silnie wypłycony, często pod koniec lata wysychający, pH wody wynosi 6,5. Dominuje osoka aloesowata *Stratiotes aloides*, można spotkać pojedyncze osobniki chronionych grzybieni białych *Nymphaea alba*. Na obrzeżach panuje szuwar pałki szerokolistej *Typhetum latifoliae*. Zbiornik wodny jest zagrożony dalszym wypływaniem, a tym samym dalszą sukcesją roślinności szuwarowej. Na tym etapie nie ma możliwości renaturalizacji. Niewielka powierzchnia i nietypowość są powodem oceny D (reprezentatywność).

Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*) (4030), reprezentowane na badanym obszarze przez podtyp wrzosowisk knotnikowych *Pohlio-Callunetum* (4030-2) są ograniczone swoim występowaniem tylko do działki 7060. Rozwinęły się wyłącznie na brzegu suchego boru sosnowego, przy linii oddziałowej, w kontakcie z młodnikiem sosnowym. Topografia taka wprawdzie zapewnia dobre warunki świetlne, jednak wraz ze wzrostem sąsiadującego młodnika skupienia wrzosu stopniowo ograniczają i nadal będą ograniczać swój areal. Omawiane siedlisko przyrodnicze wykazuje bowiem specyficzną dynamikę w kompleksach lasów gospodarczych – masowe pojawy po zrębach i regresję wraz ze wzrostem lasu i zanikiem optymalnych warunków świetlnych.

Reprezentatywność – D: znikoma powierzchnia, zanikanie wraz z zacienianiem, brak perspektyw zachowania.

Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) (7110*) są jednym z ważniejszych pod względem naturalności siedlisk przyrodniczych w badanym obiekcie. Są to niżowe torfowiska wysokie (7110-1*), reprezentowane przez zespoły *Ledo-Sphagnetum* oraz *Sphagnetum magellanicum*. Występują głównie w zachodniej części obszaru. Cechują się wyraźną strukturą kępkowo-dolinkową i średnio bogatym składem gatunkowym. Istotnym składnikiem jest gatunek charakterystyczny – torfowiec magellański *Sphagnum magellanicum*. Często płaty są w początkowych stadiach rozwoju, co jest przyczyną trudności w ich odróżnieniu od następnego typu. Torfowiska wysokie otrzymały ocenę reprezentatywności B.

Względna powierzchnia – C

Powierzchnia siedliska w granicach obszaru nie przekracza 2% ogólnej powierzchni siedliska w Polsce.

Stan zachowania – B

Stopniowo zarastają sosną, ale nie ma jeszcze potrzeby jej usuwania.

Ocena ogólna – B

Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z klasy *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*) (7140) to siedlisko przyrodnicze o największej powierzchni na badanym obszarze. Występują we wszystkich jego rejonach, w każdej części torfowiska. Nie mają struktury kępkowo-dolinkowej, nie zarastają sosną. Dominuje torfowiec kończysty *Sphagnum fallax*. Podłoże jest silnie uwodnione, ale woda występuje rzadko powyżej powierzchni torfowiska. Odczyn torfu jest kwaśny. Torfowiska przejściowe i trzęsawiska otrzymały ocenę reprezentatywności B.

Względna powierzchnia – C

Powierzchnia siedliska w granicach obszaru nie przekracza 2% ogólnej powierzchni siedliska w Polsce.

Stan zachowania – B

Płaty są w bardzo różnych stadiach rozwoju, co w przypadku stadiów terminalnych jest przyczyną trudności w ich odróżnianiu od torfowisk wysokich.

Ocena ogólna – B

Sporadycznie i bardzo nietypowo wykształcone są górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (7230), podtyp – torfowiska źródłkowe i przepływowe Polski północnej (7230-3). Występują tylko na wschodnich krańcach obszaru. Ich płaty są obecnie w terminalnych stadiach rozwoju, ulegają przekształceniom w kierunku torfowisk przejściowych, nie tworzą wyraźnych układów przestrzennych. Ich stan wykształcenia w 2011 r. był wyraźnie gorszy, niż stan podczas badań fitytosocjologicznych w 1989 roku. Specyficzną cechą płatów jest udział 2 gatunków torfowców – *Sphagnum*

teres i *S. warnstorffii*. Lokalnie wyróżnia je większy udział turzycy nitkowatej *Carex lasiocarpa*, trzcinnika prostego *Calamagrostis stricta* i wierzby rokity *Salix repens* ssp. *rosmarinifolia*. Reprezentatywność siedliska została oceniona jako D.

Bory i lasy bagienne (*91D0) są reprezentowane zarówno przez brzezinę bagienną (91D0-1), jak i sosnowy bór bagieny (91D0-2). Pierwszy z podtypów zajmuje duże powierzchnie na mezotroficznych obrzeżach torfowiska w zachodnich partiach obszaru. Dominuje brzoza omszona *Betula pubescens* i brzoza brodawkowata *Betula pendula*, podszyt tworzy kruszyna pospolita *Frangula alnus*, w wielu miejscach gromadnie rośnie widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*. Jednak w ostatnich latach zbyt silnie rozrasta się podszyt kruszyny, pojawiają się gatunki z rodzaju *Rubus* (malina, jeżyny), zaczynają kurczyć się zasoby populacyjne widłaka jałowcowatego. Obecny stan zachowania brzeziny bagiennnej w bardzo dużym stopniu rzutuje na ogólną ocenę typu siedliska przyrodniczego. Drugi z podtypów, tj. sosnowy bór bagieny (91D0-2), zajmuje małe powierzchnie na oligotroficznych obrzeżach torfowiska wysokiego, również w zachodniej części obszaru. Typową cechą jest obfite występowanie bagna zwyczajnego *Ledum palustre*. Pod względem składu gatunkowego i struktury jest to układ ekologiczny wykształcony bardzo typowo, a pod względem dynamiki reprezentuje stadia optymalne, a miejscami nawet inicjalne. Ze względu na stan zachowania i małe perspektywy ochrony brzezin bagiennych Reprezentatywność oceniono na C (brzeziny bagienne mało typowe).

Względna powierzchnia – C

Powierzchnia siedliska w granicach obszaru nie przekracza 2% ogólnej powierzchni siedliska w Polsce.

Stan zachowania – C

Stopień zachowania struktury – średni (brzeziny bagienne zbyt zakrzaczone)

Stopień zachowania funkcji – średni (sukcesja krzewów kruszyny w brzezynie bagiennnej)

Możliwość renaturyzacji – trudna (ze względu na terminalne stadia sukcesji brzeziny bagiennnej)

Ocena ogólna – C

Stosunkowo często na badanym obszarze występują łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*91E0), reprezentowane przez podtyp niżowego łągu jesionowo-olszowego *Fraxino-Alnetum* (*91E0-3). Charakter występujących tu łągów nie jest typowy, ich siedlisko na obrzeżach kompleksu torfowiskowego nie ma takiej żyzności, jak w dolinach rzek. Ma to przełożenie na nie zawsze typowy skład gatunkowy. Drzewostan tworzy olsza czarna *Alnus glutinosa*, a w runie, zależnie od płatu, występują bardzo różne gatunki siedlisk podmokłych i wilgotnych. Ogólna ocena łągów to C.

Reprezentatywność – C (mało typowy skład gatunkowy).

Względna powierzchnia – C

Powierzchnia siedliska w granicach obszaru nie przekracza 2% ogólnej powierzchni siedliska w Polsce.

Stan zachowania – C

Część płatów jest ponadto zdegenerowana obecnością świerka lub dawnym wypasem, a część występuje w postaci stadiów rozwojowych.

Ocena ogólna – C

Rzadko na badanym obszarze występuje śródładowy bór chrobotkowy (91T0), reprezentowany przez podtyp sosnowego boru chrobotkowego *Cladonio-Pinetum* i chrobotkowej postaci *Peucedano-Pinetum* (91T0-1). Występuje tylko w obrębie działki 7060, wyłącznie w brzeżnych partiach borów, przy linii oddziałowej, w kontakcie z młodnikiem sosnowym, obok wrzosowiska. Zwarcie sosnowego drzewostanu wynosi ok. 50%, podszyt słabo wykształcony lub brak. Dominuje wrzos pospolity *Calluna vulgaris*, cennym składnikiem flory jest widlicz cyprysowy *Diphasiastum tristachyum*. Udział porostów wynosi ok. 5-10%, współdominują chrobotek leśny *Cladonia arbuscula* i chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina*. Obecnie są tam jeszcze korzystne warunki świetlne, jednak wraz ze wzrostem drzew w sąsiadującym młodniku bór chrobotkowy będzie ograniczać swój areal. W 2011 r. w porównaniu z poprzednimi okresami badań zaznacza się ubytek porostów. Omawiane siedlisko przyrodnicze ma z tej przyczyny znikome perspektywy zachowania. Reprezentatywność – D: znikoma powierzchnia, maksymalny udział *Cladonia* ssp. na dnie lasu tylko ok. 10%, brak perspektyw zachowania.

Jedynym gatunkiem z załącznika II do dyrektywy 92/43/EWG zanotowanym na badanym terenie był starodub łąkowy *Ostericum palustre* (1617). Takson podano z okresu lat dziewięćdziesiątych XX wieku, w późniejszym okresie nie został potwierdzony, mimo specjalnych poszukiwań. Jest to gatunek typowy dla wilgotnych łąk. Wprawdzie jest podobny do dzięgla leśnego *Angelica sylvestris*, ale niektóre ewidentne jego cechy

dotyczące liści, pozwalają na łatwą identyfikację taksonu nawet na ławkach skoszonych. Stąd bardzo duże prawdopodobieństwo, iż gatunek zanikł.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	K02.01		i
L	K04.05		i
L	I01		b
L	I02		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ	[%]
Publiczna	Krajowa/federalna
	Kraj
	związkowy/województwo
	Lokalna/gminna
	Inna publiczna
Własność łączna lub współwłasność	
Prywatna	
Nieznana	
Suma	

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Kępczyński K., Załuski T., 1986 mscr. Charakterystyka florystyczna i fitosocjologiczna projektowanego Górnieniecko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego. Ośrodek Rzeczoznawstwa i Doradztwa Roln. SITR w Toruniu, ekspertyza 307/85. 2. Kępczyński K., Załuski T., 1990 mscr. Charakterystyka florystyczno-fitosocjologiczna projektowanego rezerwatu „Torfowisko Płociczno” w nadleśnictwie Skrwilno. Okręgowy Ośrodek Rzeczoznawstwa i Doradztwa Rolniczego w Toruniu, ekspertyza 146/90.3. Kępczyński K., Załuski T., 1993. Szata roślinna kompleksu torfowiskowo-leśnego "Płociczno". Acta Univ. Nic. Copern., Biologia 44: 3-45.4. Koj R., Urbański A. (red.) 2000 Przyroda powiatu brodnickiego. Starostwo powiatowe w Brodnicy.5. Paszek I. (red.), 2005 mscr. Rezerwat przyrody „Mszar Płociczno”. Plan ochrony na okres 1.01.2006-31.12.2025. VITIS Iwona Paszek, Bydgoszcz.6. Załuski T., 1996. „Mszar Płociczno”. W: M.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL03	100.0	PL02	99.34		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Mszar Płociczno	*	99.34
PL03	Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy	-	100.0

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Adres:	Polska Dworcowa 81 85-009 Bydgoszcz
Adres e-mail:	kancelaria.bydgoszcz@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 2 sierpnia 2017 r. w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mszar Płociczno PLH040035 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 3130) Link: http://www.edzienniki.bydgoszcz.uw.gov.pl/WDU_C/2017/3130/akt.pdf
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐ Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH040035

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--